

**Rybnicka strategia
rozwoju kultury
na lata 2020-2030 plus**

Projekt

Wstęp

„Rybnicka strategia rozwoju kultury na lata 2020-2030 plus” jest naturalną kontynuacją działań podjętych w ciągu ostatnich czterech lat w obszarze miejskiej polityki kulturalnej naszego miasta.

Stworzenie i przyjęcie niniejszej Strategii pomoże całej naszej społeczności w utrwaleniu dobrych efektów dotychczasowych działań oraz w koncentracji naszych wspólnych wysiłków w przyszłości.

Strategia jest planem działań na najbliższe 10 lat i wyznacza szereg działań, których realizacja umożliwi osiągnięcie zakładanej wizji. Nie jest to jednak plan totalny, który obejmuje swoim zasięgiem cały obszar kultury i ma ambicję regulowania wszelkich działań prowadzonych w ramach miejskiej polityki kulturalnej. Powstał jako rodzaj przewodnika wytyczającego konkretną drogę umożliwiającą osiągnięcie zakładanych celów strategicznych. Nie zabrania jednak poszukiwania alternatywnych sposobów realizacji wizji kultury zapisanej w Strategii. Dokument ten dotyczy bowiem kultury – ta zaś potrzebuje przestrzeni do eksperymentowania i swobodnego wzrostu. Strategia z jednej strony daje tę elastyczność, a z drugiej przypomina o tym, co jest naprawdę ważne dla rozwoju kultury w Rybniku.

Strategia nie wyklucza możliwości prowadzenia innych działań w zakresie zarządzania kulturą, o ile nie będą one sprzeczne ze zdefiniowaną w tym dokumencie wizją. Jednym z zadań, które z przyczyn formalnych nie może zostać wpisane do Strategii jest na przykład kompleksowe wspieranie rozwoju sektora prywatnego w kulturze.

Warto podkreślić, że treść tej strategii została wypracowana wspólnie z twórcami i animatorami miejskiej kultury. Jej powstanie zostało poprzedzone:

- Przygotowaniem diagnozy stanu miejskiej polityki kulturalnej – „DNA Miasta: Rybnik”.
- Dyskusją i prezentacją wyników diagnozy na IV Rybnickim Forum Kultury.
- Serią warsztatów strategicznych, których celem było wypracowanie rozwiązań na najważniejsze wyzwania stojące przed kulturą Rybnika.

Proces przygotowywania Strategii w sposób otwarty na zaangażowanie lokalnych twórców jest też zapowiedzią wspólnego procesu jej realizacji. Współpraca wszystkich środowisk jest niezwykle ważna – dalszy rozwój kultury w naszym mieście wymaga wspólnego wysiłku. Nasze silne i słabe strony oraz zdefiniowane szanse i zagrożenia nie pozwalają bowiem na zastosowanie prostych rozwiązań. Musimy zastosować serię działań, których powodzenie zależy nie tylko od władz, ale przede wszystkim od działających na

terenie miasta twórców i animatorów kultury. Dlatego też w niniejszej Strategii został zdefiniowany szereg wzajemnie powiązanych działań, których realizacja daje przede wszystkim konkretne impulsy do rozwoju. Od nas wszystkich zależy, w jaki sposób wykorzystamy je do wzmocnienia kultury w naszym mieście.

Największą odpowiedzialność przyjmują na siebie władze miasta, które z mocy prawa są odpowiedzialne za wspieranie kultury i zaspokajanie potrzeb lokalnej społeczności w tym zakresie. Bycie twórcą i animatorem kultury nie jest jednak rolą ani Prezydenta Miasta, ani pracowników urzędu miasta. Tą przestrzeń i rolę muszą wypełnić mieszkańcy, firmy, instytucje, organizacje i grupy nieformalne – niezależnie od tego, czy prowadzą działalność kulturalną w sposób profesjonalny, czy też amatorski.

Wizja Strategii zostanie osiągnięta tylko poprzez współpracę władz oraz twórców i animatorów kultury. Władze przyjmują na siebie odpowiedzialność za dokonanie zmian w systemie zarządzania kulturą, które będą miały wpływ na jakość warunków prowadzenia działalności kulturalnej w mieście. Za jakość działań kulturalnych, ich dostępność i znaczenie dla realizacji wizji Strategii są zaś odpowiedzialne osoby i podmioty chcące prowadzić działalność kulturalną przy wsparciu samorządu lokalnego.

Wspólna praca przy realizacji Strategii wpisuje się także w dotychczasową specyfikę rybnickiej kultury, którą można opisać za pomocą teorii poszerzonego pola kultury. Pod tą nazwą kryje się nowatorskie podejście do kultury (zwykle traktowanej sektorowo), które „poszerza” ją o nowe grupy twórców, animatorów i odbiorców

kultury. W poszerzonym polu kultury poszukuje się inicjatyw i praktyk, które dotychczas były klasyfikowane jako działania o zupełnie innym charakterze (np. nastawione na edukację, politykę społeczną, budowę lokalnych więzi czy nawet realizujących cele gospodarcze). Istotne jest, aby działania te angażowały również społeczność lokalną. W Rybniku to „poszerzenie” nastąpiło automatycznie. Niniejsza Strategia, jak również Lokalny Program Rewitalizacji, kieruje naszą uwagę na bardziej świadome wykorzystanie płynącego stąd potencjału.

Tym bardziej jest więc ważne, że przyjmujemy Strategię właśnie w tym momencie. Pozwoli nam to na uzyskanie dodatkowego efektu synergii. W ten sposób jeszcze mocniej włączymy kulturę w proces rozwoju całego miasta. Proces rewitalizacji pomoże nam w docieraniu do osób wykluczonych i włączaniu ich z powrotem do naszej społeczności. Wzmocnimy także potencjał samej kultury w Rybniku – również pod względem infrastrukturalnym.

Strategia jest zgodna z kluczowymi dla polityki kulturalnej i opisanymi w diagnozie dokumentami – „Strategią Zintegrowanego Rozwoju Miasta Rybnika do roku 2020” oraz Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Rybnika do 2020. Wzmacnia również kierunki działań zapisanych w dokumencie określającym „Politykę Społeczną Miasta Rybnika 2023+”, a w szczególności opisanych w programach: A.1.2: Żywe uczestnictwo mieszkańców Rybnika w kulturze oraz A.3.2: Nasz Rybnik – artystyczny dialog z tożsamością miasta.

Szczegółowy opis zgodności został zamieszczony w części raportu diagnostycznego „DNA Miasta: Rybnik” pod tytułem „Kultura w ujęciu dokumentów strategicznych”

Dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom zaangażowanym w proces przygotowania niniejszej Strategii. Szczególne podziękowania należą się Arturowi Celińskiemu i prowadzonemu przez niego programowi „DNA Miasta”. Na zlecenie władz miasta pracował on nad koordynacją procesu przygotowywania diagnozy, warsztatów oraz propozycji treści tego dokumentu.

Najważniejsze wyzwania i tezy płynące z diagnozy stanu miejskiej kultury

Wśród wniosków płynących z przygotowanej diagnozy stanu miejskiej polityki kulturalnej – „DNA Miasta: Rybnik” na wyróżnienie zasługuje przede wszystkim charakter tworzonej w naszym mieście kultury.

Ze względu na lokalną specyfikę nasza kultura skoncentrowana jest na działaniach związanych z animacją i upowszechnianiem kultury. Środowisko twórców kultury zdominowane jest zaś przez menadżerów, edukatorów i animatorów kulturalnych. W tym duchu pracują także wszystkie miejskie instytucje kultury. Na tym tle znacznie słabiej wygląda sfera artystyczna - doskwiera nam brak instytucji artystycznej i kulturalnego fermentu, który potrafi generować sztuka. Działalność związana ze sztuką jest prowadzona albo indywidualnie, albo nakierowana jest na ruch amatorski.

Koncentracja na upowszechnianiu kultury wynika również z wyzwania wynikającego z podziału Rybnika na 27 dzielnic. Duże rozproszenie i zróżnicowanie naszego miasta sprawia, że nie jesteśmy w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb kulturalnych naszych mieszkańców siłą samych tylko instytucji kultury. Dlatego też istotnym obszarem polityki kulturalnej miasta jest działalność tych osób i organizacji, dla których kultura nie jest podstawowym obszarem

działalności – jak np. parafie, rady dzielnic czy Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Reprezentanci środowiska twórców i animatorów naszej kultury tworzą małe, ale bardzo zwarte i współpracujące ze sobą środowisko. O swojej pracy mówimy z wzajemnym uznaniem. Staramy się nie krytykować jakości organizowanych przez nas wydarzeń. Z jednej strony pomaga to naszej kulturze – tworzymy zgrany zespół, który jest w stanie realizować nawet najbardziej skomplikowane projekty. Z drugiej strony zdarza się nam popadać w nadmierne samozadowolenie. Nie zawsze jesteśmy zadowoleni z jakości części organizowanych w naszym mieście wydarzeń kulturalnych, ale nie dyskutujemy o tym w otwarty i publiczny sposób.

Brakuje także kulturalnego fermentu, a aktywni twórcy i animatorzy kultury z różnych względów nie stanowią źródła awangardy zdolnej zapewnić wystarczająco silny powiew świeżości dla miejskiej kultury.

Istniejący system finansowania działalności organizacji pozarządowych nie stanowi zaś dzisiaj narzędzia zdolnego do stymulowania pozytywnego rozwoju kultury w mieście i tworzenia się nowych, opiniotwórczych środowisk twórczych.

Z tego też względu szereg już wprowadzonych zmian w sposobie zarządzania kulturą (m.in. konsekwentne zwiększanie finansowania kultury, przetasowania na stanowiskach dyrektorów instytucji kultury, wyodrębnienie ze struktury urzędu Biura Kultury, zwiększenie intensywności wydarzeń kulturalnych czy uruchomienie Rybnickiego

Forum Kultury) nie jest w stanie przynieść satysfakcjonujących nas rezultatów.

Pełna informacja o stanie miejskiej polityki kulturalnej znajduje się w Załączniku nr 1.

Silne strony i szanse

Diagnoza pozwoliła nam także na zdefiniowanie konkretnych silnych stron naszej kultury. Uznaliśmy wspólnie, że należą do nich m.in.:

- zreformowana struktura zarządzania kulturą w urzędzie miasta;
- duża liczba wydarzeń kulturalnych i osób doświadczonych w ich organizacji;
- wdrożony system informacji o działaniach kulturalnych (w tym m.in. istnienie gablot, w których wiszą plakaty informujące o bieżących wydarzeniach kulturalnych, ekrany LED znajdujące się w instytucjach kultury oraz budynkach urzędu miasta); wysokie kompetencje kadry zarządzającej - menadżerów kultury pracujących w instytucjach kultury i prowadzących najważniejsze organizacje pozarządowe;
- wysoki poziom współpracy twórców i animatorów rybnickiej kultury oraz zdolność do zawierania kompromisów i uczciwość w wywiązywaniu się ze wzajemnych zobowiązań;

- istnienie kilku doświadczonych i aktywnych organizacji pozarządowych zdolnych do podejmowania dużych wyzwań i realizacji długofalowych projektów;
- działalność dzielnicowych domów i miejsc kultury,

Posiadanie takiego potencjału może zostać wzmocnione poprzez wykorzystanie stojących przed miastem szans. Są one obecne przede wszystkim:

- w realizacji procesu rewitalizacji i związanych z nim inwestycji - zarówno związanymi z infrastrukturą, jak i realizacją projektów społecznych;
- istniejącej chęci podjęcia współpracy wyrażanej przez przedstawicieli środowiska twórców i animatorów kultury;
- dalszemu umacnianiu się kultury w roli ważnego elementu rozwoju miasta (zarówno w wymiarze społecznym, jak i wizerunkowym);
- lokalizacji geograficznej i bliskości innych ośrodków miejskich dającej dostęp do bardzo dużej liczby potencjalnych odbiorców i partnerów;
- w utrzymywaniu się konsekwentnego wzrostu wysokości wydatków bieżących na kulturę notowanym od 2012 roku;
- istnieniu świadomości konieczności polepszania jakości organizowanych wydarzeń kulturalnych;
- pojawieniu się nowych organizacji pozarządowych otrzymujących granty w konkursach dla NGO.

Słabe strony i zagrożenia

Jesteśmy pewni, że powyższe silne strony i szanse, które możemy wykorzystać, pozwolą nam na ograniczenie naszych słabości. Te zaś wiążemy m.in. z:

- faktem, iż poziom artystyczny dużej części wydarzeń jest poniżej oczekiwań środowiska twórców i animatorów kultury;
- brakiem instytucji lub podmiotu kultury o profilu stricte artystycznym i małą liczbą profesjonalnych artystów pracujących w mieście;
- nadmierną fraternizacją środowiska twórców i animatorów kultury skutkującą ograniczaniem się do własnego, zaufanego grona potencjalnych partnerów;
- wartością procentowego udziału wydatków bieżących na kulturę w budżecie bieżącym, która plasuje się poniżej średniej liczonej dla 100 największych polskich miast;
- niskim poziomie pozyskiwania dotacji zewnętrznych przez instytucje kultury;
- przeznaczaniem zbyt małych kwot na działalność organizacji pozarządowych;
- brakiem niezależnego systemu stypendialnego dla artystów oraz niskim poziomem kwot, jakie przyznajemy wyróżniającym się twórcom i animatorom rybnickiej kultury w postaci nagród Prezydenta miasta.

Musimy się także liczyć z zagrożeniami - tych nie brakuje. Za najważniejsze zostały uznane:

- ryzyko związane z niepowodzeniem procesu budowania kulturalnej marki miasta i zaistnieniu na kulturalnej mapie Polski;
- dalsza niekonsekwencja w realizacji podjętych działań przez władze miasta;
- brak rezygnacji przez władze miasta z roli animatora kultury;
- pogłębienie się inercji części środowiska pozarządowego w kulturze, dalsza, nadmierna koncentracja na instytucjach przy dystrybucji środków na kulturę;
- niepowodzenie w tworzeniu się kulturalnego fermentu i dyskusji o jakości wydarzeń;
- drenaż talentów wyjeżdżających do większych ośrodków.

Analiza SWOT

Powyższe czynniki – słabe i silne strony oraz szanse i zagrożenia, a także stojąca za nimi Diagnoza, stały się podstawą dla przeprowadzenia analizy SWOT. Podsumowuje ona naszą dotychczasową wiedzę na temat stanu miejskiej polityki kulturalnej. Analiza ta ma także pomóc we wskazaniu i uzasadnieniu wyboru najlepszej perspektywy, którą powinna przyjąć Strategia. Wyniki analizy SWOT mogą również zostać wykorzystane jako kontekst uzasadniający rekomendowane działania i cele.

Zbiorcze wyniki analizy dowodzą, że Rybnik powinien przyjąć strategię agresywną, skupiającą się przede wszystkim na wykorzystaniu szans. Wybór takiej strategii jest uzasadniony siłą mocnych stron i możliwościami, jakie otwierają przed nami istniejące szanse

(szczegółowe obliczenia pokazujący mechanizm stojący za tym wyborem znajdują się w Załączniku nr 2).

Jednocześnie jednak wyniki analizy pokazują, że istniejące zagrożenia mogą okazać się na tyle silne, że przy braku konsekwentnej pracy nad realizacją Strategii, Rybnik może być zmuszony do zmiany perspektywy. Zamiast pracy nad wykorzystaniem szans, będziemy musieli się skoncentrować na unikaniu zagrożeń.

W Załączniku nr 3 pokazane zostały relacje zachodzące pomiędzy działaniami wyznaczonymi przez Strategię a słabymi stronami i zagrożeniami opisanymi w Analizie SWOT.

Nasza wizja

Różnorodność i otwartość naszej kultury, napędzana zaangażowaniem mieszkańców i profesjonalnych twórców oraz oparta na fundamentach naszego dziedzictwa, przyciąga uwagę, inspiruje i daje poczucie twórczej satysfakcji.

Współtworzymy naszą kulturę z mieszkańcami i dla mieszkańców. Promujemy najlepsze działania na zewnątrz i zwiększamy naszą rolę na kulturalnej mapie Polski. Uczymy się od siebie nawzajem i wpływamy na sposób, w jaki myślimy o mieście. Świątujemy kulturalną tożsamość każdej z dzielnic i budujemy wspólnie kulturę całego miasta.

Siłę naszej kultury uzupełniamy poprzez konsekwentne łączenie lokalnych potencjałów ze świeżością spojrzenia osób z zewnątrz. Z naszej wiedzy o sposobach upołączenia kultury korzystają twórcy i animatorzy kultury z całego kraju. Ich obecność dodatkowo nas mobilizuje

i sprawia, że nasze miasto wypełnia się twórczym i artystycznym fermentem.

Sposób realizacji wizji

Cele strategiczne:

Staniemy się ogólnopolskim centrum inspiracji i wymiany doświadczeń w dziedzinie upowszechniania kultury, włączania mieszkańców w jej współtworzenie oraz prowadzenia działań edukacyjnych.

Wzmocnimy pozycję Rybnika na kulturalnej mapie Polski.

Działania:

- 1** | Do końca 2025 r. wypracujemy koncepcję, zrealizujemy i wypromujemy flagowe wydarzenie kulturalne.
- 2** | Do końca 2021 r. stworzymy Rybnicką Szkołę Animacji i Edukacji Kulturalnej.
- 3** | Do końca 2023 r. opracujemy i wdrożymy Program Edukacji Kulturalnej w Rybniku.
- 4** | Do końca 2020 r. uruchomimy rybnicki program stypendialny dla artystów, animatorów i edukatorów kultury.

5 | Do końca 2023 r. zorganizujemy cykliczny konkurs na kulturalną dzielnicę miasta.

Cel strategiczny

Staniemy się ogólnopolskim centrum inspiracji i wymiany doświadczeń w dziedzinie upowszechniania kultury, włączania mieszkańców w jej współtworzenie oraz prowadzenia działań edukacyjnych.

Jesteśmy miastem, w którym siła kultury płynie z umiejętności upowszechniania i współtworzenia kultury. Pracujemy blisko mieszkańców i dla mieszkańców. Chcemy pogłębić nasze umiejętności oraz stworzyć możliwości do systemowego dzielenia się nimi z twórcami i animatorami kultury z całej Polski.

Dlatego też wykorzystamy najbliższe dziesięć lat do tego, aby stworzyć w Rybniku ogólnopolskie centrum inspiracji i wymiany doświadczeń w tej dziedzinie. Do końca 2021 r. stworzymy Rybnicką Szkołę Animacji i Edukacji Kulturalnej (Działanie 2), a od 2024 r. zaczniemy prowadzić najnowocześniejszy w kraju Program Edukacji Kulturalnej (Działanie 3).

Dzięki szybkiemu uruchomieniu programu stypendialnego dla artystów, animatorów i edukatorów kultury wzmocnimy kompetencje lokalnego środowiska. Dzięki wbudowanemu mechanizmowi rezydencji przyciągniemy także osoby z zewnątrz, które pozwolą nam na uzyskanie pożądanego efektu świeżości i wprowadzenie

artystycznego
w miejską kulturę.

fermentu

Organizacja cyklicznego konkursu na kulturalną dzielnicę miasta pomoże nam zaś w upowszechnieniu pozytywnych efektów naszych działań i zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kultury w całym mieście.

Wzmocnimy pozycję Rybnika na kulturalnej mapie Polski.

Ambicje naszego miasta wykraczają poza obecną pozycję, jaką zajmujemy na kulturalnej mapie Polski. Poprzez stworzenie nowego wydarzenia flagowego chcemy przypomnieć o swoim potencjale kulturotwórczym i podnieść jakość tworzonej w Rybniku kultury.

Do realizacji tego celu przyczynią się także wszystkie działania związane ze stworzeniem w Rybniku ogólnopolskiego centrum inspiracji i wymiany doświadczeń w dziedzinie upowszechniania kultury. Dzięki nim pokażemy, że rozwój kultury nie bierze się tylko z jednego czy dwóch dużych wydarzeń, ale wymaga systematycznej pracy z twórcami i odbiorcami kultury.

Sprawimy, że w ciągu najbliższych dziesięciu lat nasza kultura będzie przyciągać uwagę całego kraju. Publiczność z całej Polski będzie mogła wziąć udział w ważnych i ciekawych wydarzeniach kulturalnych, a twórcy i animatorzy kultury będą odwiedzać nasze miasto, aby pogłębić swoje kompetencje oraz wiedzę na temat upowszechniania, animacji i edukacji kulturalnej.

Działanie 1 | Do końca 2025 r. wypracujemy koncepcję, zrealizujemy i wypromujemy flagowe wydarzenie kulturalne.

Rybnik poszukuje nowego wydarzenia, które z jednej strony stanie się nową atrakcją dla mieszkańców miasta i regionu, a z drugiej przyciągnie uwagę całego kraju. Koncerty na stadionie, Water & Music Festival, produkcja spektaklu na bazie książki „Drach” – te działania pokazują, że miastu nie brakuje ambicji. Wyzwaniem jest znalezienie wydarzenia, które w sposób konsekwentny i cykliczny wspomogłoby budowanie kulturalnej marki miasta.

Odpowiedzią na to wyzwanie jest chęć wypracowania koncepcji, realizacji i wypromowania flagowego wydarzenia kulturalnego. Pomoże nam w tym ogłoszenie otwartego konkursu, w którym każdy będzie mógł zgłosić swoje propozycje na najważniejsze wydarzenie kulturalne Rybnika. Zwycięska koncepcja i jej autor otrzyma długofalowe wsparcie finansowe, logistyczne i merytoryczne ze strony władz miasta.

Istotne dla tego Działania jest opracowanie kryteriów wydarzenia kluczowego, stworzenie wieloletniego mechanizmu finansowania oraz wypracowania zasad gwarantujących powiązanie zwycięskiego

wydarzenia w Rybniku (zarówno w okresie objętym dofinansowaniem, jak i po jego zakończeniu).

Wydarzenie może być pomysłem nowym lub istniejącym i realizowanym w Rybniku lub poza nim. Istotne jest, aby wybrane wydarzenie było organizowane przy realnej współpracy z organizacją bądź instytucją z Rybnika. Sam konkurs i sposób selekcji powinien zostać wykorzystany do promocji miasta oraz dyskusji o przyszłości kultury. Dlatego też obowiązkowo powinno zostać powołane bardzo szerokie jury konkursowe, które na samym początku nada temu wydarzeniu odpowiednią rangę.

Konkurs na wydarzenia kluczowe pomoże w wyłonieniu najlepszych propozycji, które będą w stanie zrealizować kulturalne ambicje Rybnika. Może pomóc również w odświeżeniu formuły istniejących wydarzeń i przełożyć się na zwiększenie ich znaczenia dla życia kulturalnego miasta i regionu. Sama organizacja konkursu ma szansę na przykucie uwagi twórców z całego kraju. Szerokie jury zapewni wybór najlepszej jakościowo propozycji. Mechanizm wieloletniego finansowania da zaś szansę na stabilny start i rozwój takiego wydarzenia (lub jego odświeżenie).

Działanie 2 | Do końca 2021 r. stworzymy Rybnicką Szkołę Animacji i Edukacji Kulturalnej.

Jakość działań mających na celu upowszechnianie i animacji kulturalnej w Rybniku stanowi świetną podstawę do budowania wizerunku miasta, czyni z naszego miasta idealne miejsce do nauki i praktykowania animacji oraz edukacji kulturalnej. Organizacja szkoły – letniej bądź zimowej – jako okazji do szybkiego zdobycia unikalnej wiedzy na temat praktycznych aspektów pracy jako animator bądź edukator kulturalny, może w tym wymiennie pomóc.

Istotne jest również to, że w Polsce nie ma takiej inicjatywy – są studia, kursy i szkolenia, ale nie ma miejsca, w którym w ciągu 10-14 dni można by przejść przez profesjonalny program wymiany doświadczeń, pozyskiwania bardzo praktycznej wiedzy na temat działań animacyjnych lub edukacyjnych.

Szkoła animacji musi zostać powiązana ze stypendiami artystycznymi i animacyjnym. Osoby, które otrzymają takie stypendia mogą stać się uczestnikami szkoły, a zrealizowane przez nich projekty mogą służyć jako omawiane studia przypadku.

Szkoła powinna odbywać się w cyklu rocznym.

Działanie 3 | Do końca 2023 r. opracujemy i wdrożymy Program Edukacji Kulturalnej w Rybniku.

Mimo wzmożonej rozmowy o pilnej potrzebie pracy edukacyjnej w kulturze, do tej pory tylko jedno polskie miasto – Warszawa – przygotowało i realizuje program edukacji kulturalnej. Inne – jak Koszalin, Słupsk, Poznań pracują nad takimi działaniami. Rybnik powinien dołączyć do tych miast i w najbliższym czasie przygotować swój Program edukacji kulturalnej, którego celem będzie nie tylko zwiększenie poziomu kompetencji kulturowych mieszkańców oraz pogłębienie poziomu uczestnictwa w kulturze, ale również inicjowanie współpracy międzysektorowej oraz kształcenie kadr kultury.

Program ten powinien być tworzony przez powołany do tego zespół składający się z przedstawicieli instytucji kultury oraz instytucji edukacyjnych, organizacji pozarządowych, kadry/rady programowej szkoły animacji i edukacji, twórców i animatorów kultury, ekspertów w dziedzinie metodyki nauczania i animacji kulturalnej oraz urzędu miasta
(w szczególności osób zajmujących się edukacją i kulturą).

Program ten przyczyni się także do monitorowania postępów w pracy edukacyjnej, zinwentaryzuje istniejące działania i inicjatywy oraz pomoże w wywołaniu efektu synergii płynącego ze współpracy osób i instytucji prowadzących już działania edukacyjne w mieście.

Program doprowadzi do zwiększenia kompetencji kulturowych mieszkańców miasta, pogłębienia poziomu uczestnictwa w kulturze oraz zwiększy jakość działań edukacyjnych prowadzonych przez instytucje kulturalne i edukacyjne oraz organizacje pozarządowe.

Działanie 4 | Do końca 2020 r. uruchomimy rybnicki program stypendialny dla artystów, animatorów i edukatorów kultury.

Działanie to ma odpowiedzieć na deficyt sztuki i brak instytucji artystycznej w mieście. Analiza stanu miejskiej polityki kulturalnej wykazała bowiem, że w mieście brakuje mechanizmu wsparcia twórców niezależnych. Dlatego też konieczne jest wprowadzenie do struktury miejskiej polityki kulturalnej programu, który będzie oferował stypendia artystyczne i edukacyjne dla twórców, animatorów oraz edukatorów kultury zarówno z Rybnika, jak i spoza miasta (połączenie programu stypendialnego z program rezydencji).

Program stypendialny – zwłaszcza w swojej części edukacyjnej – powinien być powiązany z programem edukacji kulturalnej oraz szkołą animacji i edukacji kulturalnej. Należy także pomyśleć o powiązaniu tego działania z pracą dzielnicowych domów kultury i konkursem na dzielnicową stolicę kultury w mieście.

Stypendia powinny być przyznawane corocznie i na okres nie krótszy niż 6 miesięcy.

Efektem tego działania będzie: wzmocnienie obecności sztuki i działań artystycznych w mieście; uzupełnienie systemu wsparcia rozwoju kultury w mieście o ofertę dla twórców indywidualnych; oraz przyciągnięcie nowych twórców i zainteresowanie ich realizacją swoich

działań w Rybniku. Pozwoli także na poprawę jakości działań kulturalnych prowadzonych w Rybniku.

Działanie 5 | Do końca 2023 r. zorganizujemy cykliczny konkurs na kulturalną dzielnicę miasta.

Zdiagnozowane dążenie do zbliżenia kultury do mieszkańców i zwiększenia liczby organizowanych wydarzeń kulturalnych przyniosło swoje owoce również w dzielnicach miasta. Dzięki mechanizmowi budżetu partycypacyjnego w większości dzielnic były lub są organizowane małe festyny i wydarzenia kulturalne. Zdaniem naszych respondentów ilość nie zawsze niesie ze sobą jakość. Doceniany jest jednak fakt, że tak dużo osób i podmiotów angażuje się w życie kulturalne swojej dzielnicy i podejmuje dodatkowe starania, aby poszerzyć istniejącą ofertę kulturalną.

To Działanie powstaje po to, aby z jednej strony docenić tę aktywność, a z drugiej pomóc w zbudowaniu odpowiedniej jakości wydarzeń kulturalnych organizowanych w dzielnicach. Istotna jest zwłaszcza chęć wykorzystania istniejącego potencjału płynącego z działalności tych osób i organizacji, dla których kultura nie jest podstawowym obszarem działalności – jak np. parafie, rady dzielnic czy Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Co roku dwie z 27 miejskich dzielnic powinny dostawać tytuł kulturalnej dzielnicy miasta – jedna na pierwszą połowę roku, druga na drugą połowę roku. Chętne dzielnice powinny się ubiegać o ten tytuł (poprzez radę dzielnicy lub swoich radnych) przygotowując koncepcję działań i opis pożądaných efektów.

Wsparcie merytoryczne oferowałyby lokalne domy kultury i osoby zarządzające programem edukacji kulturalnej. Do wykorzystania byłyby też działania stypendystów oraz kadry i uczestników szkoły edukacji i animacji kulturowej.

Efektem tego działania będzie zwiększenie jakości wydarzeń kulturalnych organizowanych w dzielnicach miasta; docenienie najbardziej aktywnych dzielnic i wprowadzenie dodatkowej motywacji do włączenia się realizację działań kulturalnych w mieście. To również kolejna szansa na uzyskanie efektu synergii przy realizacji Strategii.

Plan wdrożenia działań

Plan wdrożenia każdego z powyższych sześciu działań został oparty na podziale na etap opracowania, etap realizacji i etap ewaluacji. Poniższa tabela pokazuje harmonogram realizacji poszczególnych etapów i działań.

Działanie	ETAP OPRACOWANIA	ETAP REALIZACJI / Start	ETAP EWALUACJI
Działanie 1	01.2020 – 06.2021	07.2021	2024, 2027
Działanie 2	06.2020 – 12.2021	01.2022	2025
Działanie 3	07.2021 – 06.2023	07.2023	2028
Działanie 4	01.2020 – 06.2020	07.2020	2024
Działanie 5	01.2022 – 12.2023	01.2024	2029

Działanie	2020		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
1									e	e					E	E						
2											E	E										
3																	E	E				
4				a			a		E	E												
5																			E	E		
Objaśnienia																						
	Etap opracowania																					
	Etap realizacji																					
e	Ewaluacja częściowa – tylko Działanie 1																					
E	Ewaluacja końcowa																					
a	Aktualizacja działania – tylko Działanie 4																					

Istotne jest, aby do 15 stycznia każdego roku władze miasta opracowywały szczegółowy „Plan pracy” związanej z realizacją każdego Działania. W „Planie pracy” powinny zostać wymienione osoby odpowiedzialne za realizację przewidzianych działań oraz wskazana wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich wykonanie.

Do 15 marca każdego roku władze miasta przygotują zaś sprawozdanie merytoryczne z realizacji „Planu pracy” za poprzedni rok. Sprawozdanie powinno opisywać sposób prowadzenie Działań, uzyskane efekty lub uzasadnienie ich braku. Zarówno „Plan pracy”, jak i sprawozdanie merytoryczne z jego realizacji będzie stanowić element oceny efektywności całej Strategii i stopnia zaawansowania prowadzenia poszczególnych Działań.

Dla ewaluacji strategii kluczowe są wskaźniki opisowe pozwalające na zrozumienie procesów i prac związanych z realizacją poszczególnych Działań. Wskaźniki opisowe powinny obejmować zarówno miękkie kwestie (jak np. przebieg prac zespołu odpowiedzialnego za realizację Działania 1), jak i twarde dane (jak np. liczba zgłoszonych koncepcji na konkurs przewidziany w Działaniu 1). Świadomie rezygnujemy ze stosowania prostych wskaźników liczbowych (jak np. frekwencja na poszczególnych wydarzeniach, liczba wydarzeń), które stosowane samodzielnie nie są w stanie pokazać rzeczywistej jakości działań podejmowanych w związku z realizacją Strategii. Wskaźniki te w obszarze kultury ulegają bowiem zbyt wielu czynnikom zewnętrznym (jak np. pogoda, nagromadzenie wydarzeń), by można na nich polegać.

Szczegółowe plany wdrożenia działań

Działanie 1. Do końca 2025 r. wypracujemy koncepcję, zrealizujemy i wypromujemy flagowe wydarzenie kulturalne.

Etap opracowania / Plany pracy związane z tym Działaniem na tym etapie powinny przewidywać:

- Powołanie zespołu odpowiedzialnego za realizację prac.
- Opracowanie wstępnej koncepcji poszukiwanego wydarzenia (koncepcja musi zawierać oczekiwania władz i środowiska twórców kultury miasta – na jej podstawie będzie możliwe przygotowanie założeń zawężających analizę podobnych wydarzeń organizowanych w Polsce i dalszą pracę nad organizacją wydarzenia).
- Opracowanie szczegółowych założeń poszukiwanego wydarzenia, które staną się podstawą do opracowania regulaminu konkursu na jego organizację.
- Przygotowanie i wdrożenie mechanizmu finansowania realizacji wydarzenia kluczowego (uwzględniającego finansowanie wieloletnie).
- Organizacja, ogłoszenie i rozstrzygnięcie konkursu na realizację wydarzenia kluczowego.
- Wybór członków jury konkursu.
- Przygotowanie planu promocji działania, ze szczególnym uwzględnieniem planu promocji ogłoszenia konkursu i komunikowania jego rozstrzygnięcia.

Budżet przewidziany na realizację tego etapu nie powinien być niższy niż 200 000 zł (w tym 100 000 zł na promocję konkursu).

Etap realizacji / Po rozstrzygnięciu konkursu na organizację wydarzenia kluczowego działanie przejdzie w etap realizacji. Zakłada się, że pierwsze wydarzenie w ramach tego działania odbędzie się w

2022 r. Rozstrzygnięcie konkursu gwarantuje trzyletnią perspektywę finansową dla wybranego wydarzenia kluczowego. Współproducentem wydarzenia będzie wybrana instytucja kultury.

Dlatego istotne jest, aby w 2024 roku przeprowadzona została analiza zgodności efektów związanych z organizacją wydarzenia kluczowego z założeniami wypracowanymi na Etapie opracowania tego Działania. Na podstawie wyników tej analizy będzie można podjąć decyzję o kontynuacji dotychczasowego wydarzenia kluczowego, jego ewentualnych modyfikacji lub zaprzestania jego realizacji i podjęcia nowej próby wyboru.

Budżet przewidziany na realizację tego działania na tym etapie wynosi minimum 9,1 mln złotych (z czego na wsparcie wydarzenia kluczowego przeznaczone będzie 1 mln złotych rocznie, a na przeprowadzenia analizy 100 tysięcy złotych).

Etap ewaluacji / W planie realizacji przewidziane są dwa etapy ewaluacji. Pierwszy – na mniejszą skalę dotyczy analizy zgodności efektów związanych z organizacją wydarzenia kluczowego z założeniami wypracowanymi na Etapie opracowania tego działania. Ten etap ewaluacji odbędzie się w 2024 r. Druga ewaluacja obejmuje badanie efektywności całego Działania i jest zaplanowana na 2027 rok.

W budżecie przeznaczonym na realizację tego etapu Działania 1 ujmuje się tylko koszty przeznaczone na drugą ewaluację. Powinny wynieść one co najmniej 50 tysięcy złotych.

Łączny budżet związany z realizacją tego działania wynosi 9,25 mln złotych. Koszty w podziale rocznym zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kwota	100k	100k	1m	1m	1,1m	1m	1m	1,05m	1m	1m	1m

Wskaźniki realizacji działania / Badanie efektywności realizacji Działania 1 opiera się na dwóch elementach – 1) wykonaniu zadań wymienionych w opisie Etapu realizacji tego Działania; 2) osiągnięcia efektów opisanych w szczegółowych założeniach poszukiwanego wydarzenia.

Ocenie będzie podlegała także zgodność przygotowanego na początku każdego roku „Planu pracy” z jego realizacją opisaną w sprawozdaniu merytorycznym.

W trakcie badania efektywności tego działania należy w sposób szczególny uwzględnić takie kwestie, jak: terminowość realizacji poszczególnych etapów i zadań; przeznaczenie odpowiedniej wysokości środków na realizację działania; kompetencje zespołu odpowiedzialnego za opracowanie działania; rzetelność i spójność dokumentów wypracowanych przez zespół; zasięg kampanii promocyjnej prowadzonej wokół organizacji i ogłoszenia wyników konkursu; liczba zgłoszeń i ich jakość; sposób powiązania realizacji tego Działania z innymi działaniami przewidzianymi przez Strategię.

Działanie 2. Do końca 2020 r. stworzymy Rybnicką Szkołę Animacji i Edukacji Kulturalnej.

Etap opracowania / Plany pracy związane z tym Działaniem na tym etapie powinny przewidywać:

- Powołanie osoby odpowiedzialnej za realizację działania (koordynatora).
- Opracowanie szczegółowej koncepcji działania Szkoły – jej zakresu tematycznego, sposobów rekrutacji, powiązania Szkoły z Działaniami 3, 4, 5.
- Opracowania identyfikacji wizualnej Szkoły.
- Rekrutację kadry szkoleniowej.
- Opracowanie kwestii logistycznych związanych z realizacją Szkoły.
- Nawiązanie współpracy z lokalnymi domami kultury oraz innymi osobami i podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną (poszerzone pole kultury).
- Uwzględnienie planu Szkoły z działaniami w ramach procesu rewitalizacji.
- Opracowanie planu promocji i komunikacji.

Budżet przewidziany na realizację tego etapu nie powinien być niższy niż 30 000 zł (w tym 5000 zł na promocję konkursu).

Koordinator powinien pochodzić spoza grona pracowników urzędu miasta – może to być np. osoba pracująca w instytucji kultury lub prowadząca organizację pozarządową. Koordinator powinien otrzymać wynagrodzenie za swoją pracę (ujętą w budżecie przewidzianym na realizację tego etapu działania).

Etap realizacji / Realizacja tego Działania zaczyna się wraz z organizacją pierwszej edycji Szkoły. Szczegółowe „Plany pracy” będą oparte na efektach wypracowanych na Etapie opracowania.

Szacowany koszt organizacji jednej edycji szkoły (bez wartości stypendiów) nie powinien przekroczyć 50 000 zł.

Etap ewaluacji / W planie realizacji tego działania przewidziana jest jedna ewaluacja – powinna się ona odbyć w 2025 roku. Jej koszt nie powinien przekroczyć 25 000 zł.

Rybnicka Szkoła Animacji i Edukacji Kulturalnej będzie realizowana cyklicznie, raz do roku, począwszy od 2022. Łączny koszt realizacji tego Działania wyniesie więc ok. 0,5 mln złotych.

Koszty w podziale rocznym zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kwota	10k	20k	50k	50k	50k	75k	50k	50k	50k	50k	50k

Wskaźniki realizacji działania / Badanie efektywności realizacji Działania 2 opiera się na dwóch elementach – 1) wykonaniu zadań wymienionych w opisie etapu realizacji tego Działania; 2) osiągnięcia efektów opisanych w szczegółowej koncepcji Szkoły.

Ocenie będzie podlegała także zgodność przygotowanego na początku każdego roku „Planu pracy” z jego realizacją opisaną w sprawozdaniu merytorycznym.

W trakcie badania efektywności tego działania należy w sposób szczególny uwzględnić takie kwestie, jak: terminowość realizacji poszczególnych etapów i zadań; przeznaczenie odpowiedniej wysokości środków na realizację działania; kompetencje i sposób powołania koordynatora odpowiedzialnego za opracowanie działania; sposób powiązania działań Szkoły z programem rewitalizacji, pracą lokalnych domów kultury i innych podmiotów prowadzących działalność kulturalną w dzielnicach miasta; efekty procesu rekrutacji; kompetencje kadry szkoleniowej; sposób powiązania realizacji tego Działania z Działaniami 3, 4, 5; oraz jakość i ilość projektów animacyjnych związanych z obecnością Szkoły i realizowanych przez jej uczestników.

Działanie 3. Do końca 2022 r. opracujemy i wdrożymy Program Edukacji Kulturalnej w Rybniku.

Etap opracowania / Tworzenie Programu Edukacji Kulturalnej zapoczątkowane zostanie poprzez organizację szeregu debat i warsztatów zbierających doświadczenia osób i podmiotów prowadzących działalność edukacyjną na terenie miasta i umożliwiających wymianę wiedzy z osobami i podmiotami spoza Rybnika.

W trakcie tego etapu prac nad Programem Edukacji Kulturalnej stworzony zostanie zespół roboczy, którego zadaniem będzie opracowanie szczegółowych założeń Programu. Pracami zespołu

będzie kierował Pełnomocnik/Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Rybnika do spraw PEK.

Funkcja Pełnomocnika/Pełnomocniczki Prezydenta Miasta Rybnika do spraw PEK powinna zostać powierzona osobie doświadczonej w realizacji działań kulturalnych prowadzonych we współpracy z osobami i podmiotami reprezentującymi różne sektory polityki publicznej.

W skład zespołu roboczego będą wchodzić m.in. przedstawiciele instytucji kultury oraz instytucji edukacyjnych, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich, twórców i animatorów kultury, eksperci w dziedzinie metodyki nauczania i animacji kulturalnej oraz pracownicy urzędu miasta (w szczególności osoby zajmujące się edukacją i kulturą).

Plany pracy związane z tym Działaniem na tym etapie powinny przewidywać więc:

- Powołanie osoby odpowiedzialnej za realizację działania (Pełnomocnik/Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Rybnika do spraw PEK).
- Powołanie zespołu roboczego składającego się z przedstawicieli instytucji kultury oraz instytucji edukacyjnych, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich, twórców i animatorów kultury, ekspertów w dziedzinie metodyki nauczania i animacji kulturalnej oraz przedstawicieli urzędu miasta.
- Przeprowadzenie inwentaryzacji obecnie prowadzonych działań edukacyjnych.

- Organizację szeregu debat i warsztatów służących wymianie doświadczeń i wypracowaniu wstępnej koncepcji działania Programu (model, finansowanie, ewaluacja).
- Stworzenie dokumentu określającego szczegółowe zasady realizacji Programu Edukacji Kulturalnej.

Budżet przewidziany na realizację tego etapu nie powinien być niższy niż 80 000 zł. Realizacja tego działania powinna zostać powierzona wybranej instytucji kultury i sfinansowana w formie dotacji celowej.

Etap realizacji / Szczegółowe zasady realizacji Programu Edukacji Kulturalnej zostaną określone w dokumencie stworzonym na Etapie opracowania. Ważne jest jednak, aby realne działania w ramach PEK wystartowały nie później niż w lipcu 2023 r.

PEK musi przy tym za istotne dla siebie cele uznać m.in. zwiększenie kompetencji kulturowych mieszkańców miasta; pogłębienie poziomu uczestnictwa w kulturze; zwiększenie jakości oferty kulturalnej w dzielnicach miasta; stworzenie modelu współpracy osób i podmiotów zainteresowanych prowadzeniem działalności edukacyjnej w kulturze, wprowadzenie spójnych metod pracy edukacyjnej i mierzenia jej efektów; stworzenie systemu wsparcia merytorycznego i finansowego dla prowadzenia działań edukacyjnych; podniesienie kompetencji obecnych i przyszłych edukatorów.

Budżet przeznaczony na bieżące działania PEK nie może być mniejszy niż 0,3 mln złotych rocznie. Będzie on przeznaczany na sfinansowanie działań skierowanych do mieszkańców (dodatkowe

projekty kulturalne), podnoszenie kompetencji edukatorów oraz funkcjonowanie platformy współpracy i komunikację.

Łączne koszty realizacji PEK na tym etapie wyniosą więc minimum 2,25 mln złotych.

Etap ewaluacji / W planie realizacji tego działania przewidziana jest jedna ewaluacja – powinna się ona odbyć w 2028 roku. Jej koszt nie powinien przekroczyć 70 000 zł.

PEK wiąże się więc z koniecznością zainwestowania 2,35 mln złotych. Łączne koszty w podziale rocznym zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kwota	0	30k	40k	160k	300k	300k	300k	300k	370k	300k	300k

Wskaźniki realizacji działania / Badanie efektywności realizacji Działania 3 opiera się na dwóch elementach – 1) wykonaniu zadań wymienionych w opisie etapu realizacji tego Działania; 2) osiągnięcia efektów opisanych w dokumencie Programu Edukacji Kulturalnej w Rybniku.

Ocenie będzie podlegała także zgodność przygotowanego na początku każdego roku „Planu pracy” z jego realizacją opisaną w sprawozdaniu merytorycznym.

W trakcie badania efektywności tego działania należy w sposób szczególny uwzględnić takie kwestie, jak: terminowość realizacji

poszczególnych etapów i zadań; przeznaczenie odpowiedniej wysokości środków na realizację działania; procedura powołania i kompetencje osoby pełniącej funkcje Pełnomocnik/Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Rybnika do spraw PEK; procedura powołania i kompetencje osób wchodzących w skład zespołu roboczego (w skład zespołu powinny wchodzić osoby, które umożliwią wymianę doświadczeń z różnych sektorów – zwłaszcza z sektora kultury i edukacji); sposób organizacji, przebieg i efekty szeregu debat i warsztatów towarzyszących tworzeniu dokumentu PEK; jakość, rzetelność oraz sposób powstawania dokumentu określającego szczegółowe zasady realizacji Programu Edukacji Kulturalnej; jakość przeprowadzonej inwentaryzacji.

Zakres zinwentaryzowanych danych powinien obejmować informacje o rodzaju działań edukacyjnych, ich adresatach, realnych uczestnikach, doświadczeniu prowadzących oraz sposób ewaluacji ich efektywności. Elementem inwentaryzacji powinien być także budżet przeznaczony na działania edukacyjne przez instytucje kultury oraz organizacje pozarządowe.

Inwentaryzacja powinna obejmować okres co najmniej 12 miesięcy – drugą połowę roku 2019 oraz pierwszą połowę roku 2020 r.

Inwentaryzacja powinna uwzględnić również działania prowadzone poza instytucjami miejskimi i finansowanymi ze środków publicznych – a więc również te prowadzone przez podmioty i osoby prywatne.

Działanie 4. Do końca 2020 r. uruchomimy rybnicki program stypendialny dla artystów i animatorów kultury.

Etap opracowania / To w założeniu jedno z najłatwiejszych działań przewidzianych w Strategii. Ma ono jednak kluczowe znaczenie dla osiągnięcia wszystkich zakładanych rezultatów. Ze względu na fakt, że prace nad opracowaniem Działania 2 ruszą dopiero w drugiej połowie 2020 roku, a Działania 3 w drugiej połowie 2021 r, praca nad opracowaniem tego Działania są skonstruowane nieco odmiennie.

Pierwsza edycja programu stypendialnego powinna zostać opracowana w pierwszej połowie 2020 roku. Kluczowe jest tutaj wypracowanie szczegółowych kryteriów programu stypendialnego oraz przygotowanie wszystkich regulaminów. Ważne jest także opracowanie planu promocji i komunikacji pierwszej edycji programu stypendialnego.

Na Etapie opracowania Rybnickiej Szkoły Animacji i Edukacji Kulturalnej niezbędne będzie wprowadzenie do regulaminu programu stypendialnego odpowiednich zapisów umożliwiających wykorzystanie wspólnego potencjału obu Działań. Aktualizacja regulaminu została zaplanowana na jesień 2021 roku.

Zmiany w regulaminie będą również konieczne po stworzeniu Programu Edukacji Kulturalnej. Tutaj czas aktualizacji przypada na pierwszą połowę 2023 roku.

Koszty realizacji tych działań nie powinny być wyższe niż 25 tysięcy złotych (w tym 5 tysięcy złotych na potrzeby aktualizacji regulaminów)

Etap realizacji / Ten etap polega na cyklicznym ogłaszaniu konkursu/naboru kandydatów do programu stypendialnego. Pierwszy nabór powinien wystartować w drugiej połowie 2020 r.

Na tym etapie ważna jest również realizacja stworzonego na Etapie opracowania planu promocji i komunikacji. Plan ten powinien być aktualizowany przy okazji każdej nowej edycji konkursu/naboru.

Budżet przeznaczony na realizację programu stypendialnego w każdym roku nie powinien być niższy niż 100 tysięcy złotych. W zależności od efektów tego Działania zweryfikowanych w trakcie ewaluacji (2024), proponowane jest zwiększenie budżetu stypendialnego nawet do kwoty 300 tysięcy złotych rocznie.

Etap ewaluacji / W planie realizacji tego działania przewidziana jest jedna ewaluacja – powinna się ona odbyć w 2024 roku. Jej koszt nie powinien przekroczyć 10 000 zł.

Realizacja programu stypendialnego wiąże się więc z koniecznością zainwestowania co najmniej kwoty 2,235 mln złotych. Łączne koszty w podziale rocznym zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kwota	15k	105	100k	105k	110k	300k	300k	300k	300k	300k	300k

Wskaźniki realizacji działania / Badanie efektywności realizacji Działania opiera się przede wszystkim na analizie wykonania zadań wymienionych w opisie Etapu realizacji tego Działania.

Ocenie będzie podlegała także zgodność przygotowanego na początku każdego roku „Planu pracy” z jego realizacją opisaną w sprawozdaniu merytorycznym.

Ważnym elementem oceny będzie efekt synergii i jakość połączenia tego Działania z Działaniem 2 i Działaniem 3.

Ponadto w trakcie badania efektywności tego działania należy uwzględnić takie kwestie, jak: terminowość realizacji poszczególnych etapów i zadań; przeznaczenie odpowiedniej wysokości środków na realizację działania; realizację planu promocji konkursów/naborów.

Działanie 5. Do końca 2023 r. zorganizujemy cykliczny konkurs na kulturalną dzielnicę miasta.

Etap opracowania / Konkurs na kulturalną dzielnicę miasta docelowo zastąpić ma finansowanie festynów i wydarzeń kulturalnych z puli budżetu obywatelskiego. Kluczowym elementem planu pracy związanego z realizacją tego działania jest więc konieczność skonsultowania regulaminu konkursu ze wszystkimi interesariuszami.

Ponadto na tym etapie realizacji tego działania niezbędne jest:

- Powołanie osoby odpowiedzialnej za realizację działania.

- Opracowanie wstępnej koncepcji konkursu i poddanie go szczegółowemu procesowi partycypacji publicznej.
- Opracowanie mechanizmu finansowania działań – w tym programu współpracy z instytucjami kultury prowadzącymi wsparcie logistyczne i merytoryczne.
- Opracowanie planu promocji i komunikacji konkursu.
- Opracowanie szczegółowej koncepcji konkursu i przygotowanie na jej podstawie regulaminu.
- Opracowanie programu współpracy z miejskimi instytucjami kultury oraz innymi osobami i podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną (poszerzone pole kultury).
- Opracowanie możliwych połączeń z innymi działaniami realizowanymi w ramach Strategii – zwłaszcza Programem Edukacji Kulturalnej.

Koszty związane z opracowaniem tego działania szacowane są na ok. 45 000 zł.

Etap realizacji / Ten etap polega na cyklicznym ogłaszaniu konkursu, realizacji wybranego programu (koncepcji dzielnicy) oraz promocji tych działań. Pierwszy konkurs na kulturalną dzielnicę miasta powinien zostać rozstrzygnięty przed końcem czerwca 2024 r. Realnie pierwsza edycja kulturalnej dzielnicy miasta Rybnika będzie miała miejsce w pierwszej połowie 2025 roku.

Tak późny termin jest uwarunkowany wcześniejszym wprowadzeniem innych działań, które pomogą we wzmocnieniu

potencjału kulturalnego również w tych dzielnicach miasta, które dzisiaj nie przejawiają w tym obszarze dużej aktywności.

Budżet przeznaczony na realizację programu powinien wynieść – w 2023 r. 50 000 zł (promocja konkursu i wsparcie merytoryczne), w kolejnych 150 000 zł rocznie. Łączny koszt Etapu realizacji tego działania wynosi więc 0,95 mln złotych.

Etap ewaluacji / W planie realizacji tego działania przewidziana jest jedna ewaluacja – powinna się ona odbyć w 2028 roku. Jej koszt nie powinien przekroczyć 50 000 zł.

Realizacja tego Działania wiąże się z budżetem w wysokości 2,235 mln złotych. Łączne koszty w podziale rocznym zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kwota	0	0	20k	25k	50k	150k	150k	150k	150k	200k	150k

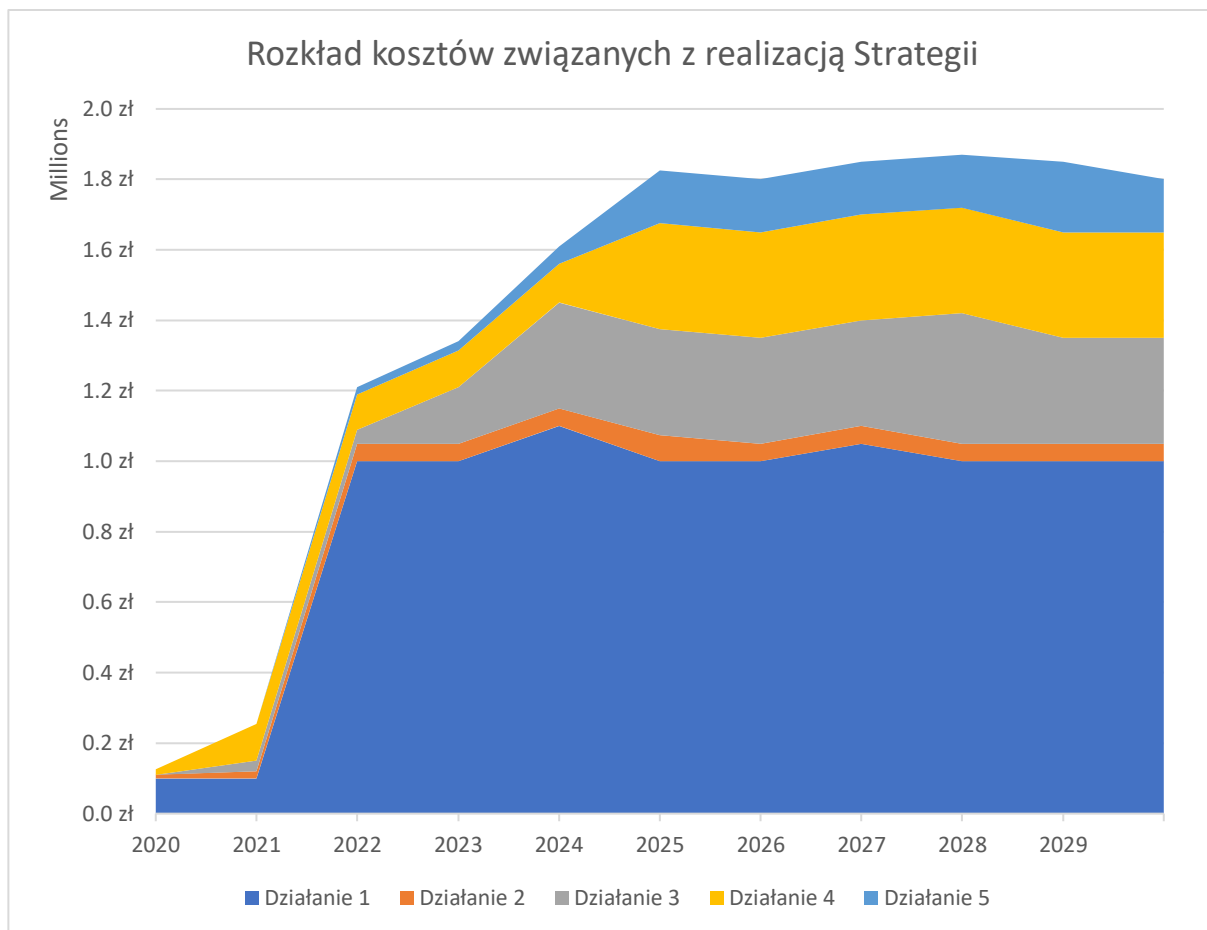
Wskaźniki realizacji działania / Badanie efektywności realizacji Działania 5 opiera się na dwóch elementach – 1) wykonaniu zadań wymienionych w opisie etapu realizacji tego Działania; 2) osiągnięcia efektów opisanych w szczegółowej koncepcji Konkursu.

W trakcie badania efektywności tego działania należy w sposób szczególny uwzględnić takie kwestie, jak: terminowość realizacji poszczególnych etapów i zadań; przeznaczenie odpowiedniej wysokości środków na realizację działania; procedura powołania i kompetencje osoby odpowiedzialnej za realizację zadania; jakość współpracy z miejskimi instytucjami kultury oraz innymi osobami i

podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną (poszerzone pole kultury); opracowanie możliwych połączeń z innymi działaniami realizowanymi w ramach Strategii – zwłaszcza Programem Edukacji Kulturalnej; jakość, rzetelność oraz sposób powstawania szczegółowej koncepcji; jakość zgłaszanych koncepcji programowych przez kandydujące dzielnice, ilość kandydatów, jakość i przejrzystość procedury wyboru; ilość zaangażowanych podmiotów i mieszkańców nie prowadzących profesjonalnej działalności kulturalnej.

Budżet działań

Łączne koszty realizacji powyższych działań oszacowane są na kwotę 15 535 000 zł. Mając na uwadze dziesięcioletni okres obowiązywania Strategii, średnie roczne wydatki z nią związane wyniosą 1,41 mln złotych. Najwyższe wydatki – w kwocie 1,87 mln złotych planowane są na rok 2028 r. Najniższe – w kwocie 125 tysięcy złotych – na rok 2020. Na poniższym wykresie zaprezentowany został rozkład wydatków z uwzględnieniem poszczególnych lat obowiązywania strategii oraz budżetu poszczególnych działań.

Poniższa tabela pokazuje zaś rozkład kosztów na poszczególne etapy działań przewidzianych przez Strategię.

Działanie	ETAP OPRACOWANIA	ETAP REALIZACJI	ETAP EWALUACJI
Działanie 1	200 000 zł	9 100 000 zł	50 000 zł
Działanie 2	30 000 zł	450 000 zł	25 000 zł
Działanie 3	80 000 zł	2 250 000 zł	70 000 zł
Działanie 4	25 000 zł	2 200 000 zł	10 000 zł
Działanie 5	45 000 zł	950 000 zł	50 000 zł

EWALUACJA

Ewaluacja będzie prowadzona w oparciu o zmieniony system sprawozdawczości instytucji kultury i bieżącą analizę danych napływających do urzędu miasta. Każde zadanie zawiera opis sposobu ewaluacji i etapu, na którym ono następuje.

Istotnym elementem ewaluacji będą także roczne „Plany pracy” i sprawozdania z ich wykonania przygotowane przez Urząd Miasta. Dokumenty te będą upublicznione.

Ewaluacje opisane w poszczególnych Działaniach powinny zostać przeprowadzone przez niezależnych ewaluatorów.

Po zakończeniu realizacji Strategii konieczne jest zebranie wszystkich „Planów pracy”, sprawozdań z ich wykonania oraz raportów ewaluacyjnych przewidzianych przez poszczególne Działania w jedną, spójną publikację.

Rekomendowane jest przeprowadzenie ponownych badań z zastosowaniem metodologii wykorzystanej przy tworzeniu raportu diagnostycznego „DNA Miasta: Rybnik” w roku 2025 i 2030.

Koniec